

Τσάμηδες και Τσαμουριά «Εθνοκάθαρση» ή «Κάθαρση»;

Της Χριστιάννας Λούπα*

loupachr@otenet.gr

(9-4-2008)

«Οι Τσάμηδες που ζούσαν στην Νότια Ήπειρο (Τσαμουριά ή Θεσπρωτία, όπως λέγεται από τους Έλληνες), ήταν τα θύματα της πρώτης εθνοκάθαρσης της Ευρώπης στο τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου... Στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι ζουν εκατό χιλιάδες Τσάμηδες Αλβανοί, που στερούνται κάθε μειονοτικό δικαίωμα, όπως και οι άλλες μειονότητες στην Ελλάδα. Ένα παράδειγμα: Μπορούν να μιλούν αλβανικά μόνο στα σπίτια τους...»(!!)

Το παραπάνω απόσπασμα ανήκει σε ένα από τα πολλά προπαγανδιστικά κείμενα γραμμένα στα Αγγλικά, που υπάρχουν στο You Tube με τη μορφή video, με τον τίτλο «Chamerian Genocide by Greece» και που εμένα προσωπικά μου ανέβασε το αίμα στο κεφάλι! Όλα τα video είναι εξαιρετικά προσβλητικά για την Ελλάδα (Fuck Greece κλπ., συνοδευόμενα από αντίστοιχες εικόνες!) και επί πλέον επικίνδυνα παραπειστικά για κάποιον που δεν έχει ιδέα επί του θέματος και αντλεί από κει πληροφορίες.

Ας βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους, μια και η ανεξαρτησία του Κοσσοβού αναμένεται να ανοίξει πλέον τους ασκούς του Αιόλου, οπλίζοντας τη φαρέτρα του αλβανικού εθνικισμού. Μετά την κατάρρευση του ολοκληρωτισμού των Χότζα - Αλία, εξ άλλου, η ανακίνηση του (ανύπαρκτου) θέματος των Τσάμηδων φαίνεται να χρησιμοποιείται συστηματικά ως αντίβαρο για το Βορειοηπειρωτικό.

Ως Τσαμουριά ορίζεται η περιοχή της Θεσπρωτίας κι ένα μικρό κομμάτι της Αλβανίας, ενώ οι Τσάμηδες ήταν μουσουλμάνοι, που μιλούσαν αλβανικά. Όταν έγινε η ανταλλαγή των πληθυσμών το 1923, στο ελληνικό κομμάτι της Τσαμουριάς ζούσαν 20.000 Τσάμηδες, παρ'

όλα αυτά όμως δεν ανταλλάχθηκαν όπως οι υπόλοιποι μουσουλμάνοι, λόγω των ισχυρών πιέσεων που άσκησε η Αλβανία και η Ιταλία στον Βενιζέλο. (Γιατί, άραγε;). Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λωζάννης ωστόσο και κατόπιν συμφωνίας με τους ιδιοκτήτες, ένα μέρος των περιουσιών τους κατασχέθηκε για την κάλυψη των αναγκών των προσφύγων, που εγκαταστάθηκαν στην Ήπειρο.

*«Στη διάρκεια του Μεσοπολέμου οι μουσουλμάνοι **Τσάμηδες** απολάμβαναν πλήρη δικαιώματα ισοπολιτείας και θρησκευτικής ελευθερίας. Ασκούσαν ελεύθερα τα θρησκευτικά τους καθήκοντα. Είχαν δικά τους σχολεία, τα οποία χρηματοδοτούνταν από την ελληνική κυβέρνηση. Είχαν ευνοϊκή μεταχείριση από την Αγροτική Τράπεζα, τις φορολογικές υπηρεσίες, τα ελληνικά δικαστήρια»,* γράφει στο άρθρο του «Οι προκλήσεις των Τσάμηδων έναντι της Ελλάδας και της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Αλβανίας», (Τύπος της Κυριακής, 16/2/2003), ο καθηγητής ΑΠΘ, κύριος Μιχαήλ Τρίτος.

Με την κήρυξη του ελληνοϊταλικού πολέμου το 1940 πάντως, οι Τσάμηδες τάχθηκαν ανεπιφύλακτα υπέρ των κατακτητών, τους οποίους υποδέχθηκαν πανηγυρικά και άρχισαν επιθέσεις σε χωριά, εκτελώντας, βιάζοντας και λεηλατώντας. Σκοπός τους ήταν να πείσουν την Ιταλία να εντάξει τη Θεσπρωτία στην Αλβανία.

Οι άντρες από 17 έως 70 ετών είχαν εξοπλιστεί από τους Ιταλούς, οι οποίοι στους περισσότερους έδωσαν στρατιωτικές στολές, ενώ περί τους 2.400 εντάχθηκαν ως εθελοντές στον Ιταλικό Φασιστικό Στρατό. Το 1942 μάλιστα, σύμφωνα με τον Δρα Φάνη Μαλκίδη, («Ελευθερία Μαντά, Οι μουσουλμάνοι Τσάμηδες της Ηπείρου», εφημερίδα Πατρίδες, Ιούνιος 2005), «*υπό την καθοδήγηση του J. Dino γαμπρού του αλβανού Πρωθυπουργού S. Verlatsi, οι **Τσάμηδες** συγκροτούν την K.S.I.L.I.A. («Αλβανικό Σύστημα Πολιτικής Διοικήσεως»)* με 14 Τάγματα έχοντας ως κύριο στόχο τους την εξολόθρευση του ελληνικού πληθυσμού στην περιοχή της Θεσπρωτίας. Μετά τη συνθηκολόγηση των Ιταλών το 1943, οι **Τσάμηδες** πέρασαν στο στρατόπεδο των Γερμανών. Στα Ιωάννινα οργανώθηκε ένα ειδικό

στρατιωτικό τμήμα των Τσάμηδων με γερμανικές στολές. Στη εφημερίδα των Τιράνων "Bashkimi i Kombit" στις 14.3.1944 δημοσιεύθηκαν οι κοινές ενέργειες των Τσάμηδων με τους Ναζί το Φεβρουάριο του 1944, που είχαν ως τραγικό αποτέλεσμα την πυρπόληση 25.000 σπιτιών και τη δημιουργία 100.000 προσφύγων».

Οι κάτοικοι της Θεσπρωτίας άλλωστε δεν θα ξεχάσουν ποτέ την μαζική εκτέλεση 49 προκρίτων της Παραμυθιάς από τους Γερμανούς, κατόπιν υποδείξεως των Τσάμηδων, τον Σεπτέμβριο του 1943, με στόχο τον «αποκεφαλισμό» του Ελληνισμού της περιοχής. Έστι δίκης οφθαλμός όμως και όταν οι αντάρτες του ΕΔΕΣ υπό τον Ζέρβα, που κυριαρχούσαν στην περιοχή, απελευθέρωσαν την Παραμυθιά, προέβησαν σε αντίποινα εναντίον τους, τα οποία η αλβανική προπαγάνδα επιμένει να ονομάζει «εθνοκάθαρση». Είναι βέβαια πάντοτε θλιβερό να χύνεται αίμα και σίγουρα το ποτάμι παρέσυρε και αθώους ανθρώπους, όπως συνήθως γίνεται σε περιόδους αναταραχής, η οργή του κόσμου όμως ήταν ασυγκράτητη. Κάτω από την πίεση της γενικής κατακραυγής ωστόσο και θέλοντας να αποφύγουν την ελληνική Δικαιοσύνη, 18.000 Τσάμηδες διέφυγαν οικειοθελώς στην Αλβανία, η οποία πολλά χρόνια αργότερα, το 1994, καθιέρωσε την 27^η Ιουνίου ως ημέρα γενοκτονίας.

Κάτι ανάλογο συνέβη και με τους - κατά πολύ περισσότερους - Σουδήτες, (Γερμανοί που ζούσαν στην Τσεχοσλοβακία) και εκδιώχθηκαν en bloc μετά το τέλος του Πολέμου. Κανείς βεβαίως δεν αποζημιώθηκε.

Αξίζει να σημειωθεί πάντως, ότι μέχρι το 1948 το Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων Ιωαννίνων είχε εκδόσει πάνω από 1700 καταδικαστικές αποφάσεις εναντίον των Τσάμηδων, πολλές από τις οποίες επέσυραν την ποινή του θανάτου. Και όπως συνέβη με όλους τους δωσιλόγους, οι περιουσίες τους δήμεύθηκαν.

Δικαιούνται λοιπόν αυτοί οι άνθρωποι να μιλούν και επί πλέον να εγείρουν και αξιώσεις για τις περιουσίες τους, παριστάνοντας τα θύματα; Θα πέσει ο ουρανός να μας πλακώσει, μου φαίνεται!

**Η Χριστιάννα Λούπα είναι δικηγόρος και συγγραφέας των βιβλίων «Μετά την Καταστροφή, Σμύρνη – Κατοχή» και «Στους Δρόμους του Πεπρωμένου»*